

**UCHWAŁA NR XI/182/24
RADY MIASTA GDAŃSKA
z dnia 12 grudnia 2024 r.**

**w sprawie przyjęcia „Gdańskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, zm.: poz. 1572), art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Prezydent Miasta Gdańska w drodze zarządzenia będzie zatwierdzać programy, projekty, modele i procedury stanowiące rozwinięcie zagadnień wynikających z „Gdańskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gdańska.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Agnieszka Owczarczak

Załącznik
do Uchwały Nr XI/182/24
Rady Miasta Gdańska
z dnia 12 grudnia 2024 roku

GDAŃSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GDAŃSKU NA LATA 2025 - 2030

I. Informacje wprowadzające

Nazwa Programu: Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gdańsku na lata 2025 - 2030.

Charakter przedsięwzięcia:

Program

Typ przedsięwzięcia:

Mieszany

Cel:

Cel strategiczny: Zwiększenie skuteczności i kompleksowości oddziaływań zmierzających do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej w Gdańsku.

Cel główny: Ograniczenie zjawiska przemocy domowej.

Cel szczegółowy 1: Zapewnienie działań z obszaru profilaktyki i prewencji;

Cel szczegółowy 2: Interwencja w sytuacji wystąpienia przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności do oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

Adresaci Programu:

Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gdańsku na lata 2025 - 2030 (zwany dalej: Programem) skierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy domowej;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
- 3) świadków przemocy domowej;
- 4) osób dotkniętych problemem z kontrolą negatywnych zachowań względem osób bliskich i innych osób wspólnie zamieszkałych;
- 5) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- 6) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych - podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zasięg i zakres oddziaływania:

Obszar oddziaływania:

Miasto Gdańsk

Zakres oddziaływania:

- 1) działania profilaktyczne w zakresie problemu przemocy domowej oraz propagowanie wiedzy, postaw i umiejętności życia bez przemocy domowej skierowane do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;
- 2) działania interwencyjne, tj. wsparcie osób uwikłanych w przemoc domową, w tym osób doznających przemocy, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc, a także innych osób mających problem z kontrolą negatywnych zachowań względem osób bliskich i innych osób wspólnie zamieszkałych;
- 3) oddziaływania długoterminowe, w tym post-interwencyjne, prowadzone w celu utrzymania rezultatów osiągniętych przez uczestników po wyjściu z sytuacji przemocowych;
- 4) współpraca na rzecz poprawy funkcjonowania grup docelowych programu oraz rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy domowej, włączając zaangażowane podmioty i instytucje, w szczególności: jednostki administracji rządowej i samorządowej, osoby specjalizujące się w działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Diagnostyczno-Pomocowe, Sądy, Prokuratury, Policja, Żandarmeria Wojskowa, instytucje oświatowe, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe;
- 5) rozbudowa zasobów i doskonalenie zawodowe oraz rozwój kadr lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej z wykorzystaniem różnych metod, technik i narzędzi rozwijających kompetencje kadr.

Słowniczek pojęć stosowanych w Programie:

- 1) przemoc domowa - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub

dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej (stosownie do art. 2 ust 1 pkt 1 uppd);

- 2) osoba doznająca przemocy domowej - należy przez to rozumieć małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa. Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec wyżej wymienionych osób (stosownie do art. 2 ust 1 pkt 2 i ust 2 uppd);
- 3) osoba stosująca przemoc domową - należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób określonych w art. 2 ust 1 pkt 2 uppd;
- 4) świadek przemocy domowej - należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej;
- 5) oddziaływania korekcyjno-edukacyjne - programy realizowane zgodnie ze standardami i wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a także Pomorski Ramowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową;
- 6) oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne - programy realizowane zgodnie ze standardami i wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy;
- 7) procedura Niebieskiej Karty - ogół działań realizowanych względem osób uwikłanych w przemoc domową, a unormowanych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieskiej Karty;
- 8) lokalny system przeciwdziałania przemocy - wszystkie podmioty, instytucje, organizacje pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Gdańsku;
- 9) grupy szczególnie wrażliwe - grupy najczęściej doświadczające dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, orientację seksualną, wyznanie, pochodzenie etniczne, stopień sprawności.

Wykaz skrótów stosowanych w Programie:

- 1) CPD - Centrum Pomocy Dzieciom w Gdańsku;
- 2) CWII - Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek;
- 3) FCPK - Fundacja Centrum Praw Kobiet;
- 4) CPD- Centrum Pomocy Dzieciom Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę;
- 5) GCRT - Gdańskie Centrum Równego Traktowania;
- 6) GOPP - Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży;
- 7) GOT - Gdańska Organizacja Turystyczna;
- 8) GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku;
- 9) GOPZiPU - Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień;
- 10) GZZ - Gdański Zespół Żłobków;
- 11) KMP - Komenda Miejska Policji w Gdańsku;
- 12) MSIK - Miejski System Interwencji Kryzysowej;
- 13) MOPR - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku;
- 14) MPTU - Miejska Poradnia Terapii Uzależnień w Gdańsku;
- 15) NGO - (ang. non-government organization) organizacja pozarządowa zgodnie z definicją ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

- 16) PNK – „Procedura Niebieskie Karty”;
- 17) GR- Grupa Robocza Procedury „Niebieskie Karty”;
- 18) GDP- Grupa Diagnostyczno-Pomocowa Procedury „Niebieskie Karty”;
- 19) OIK - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gdańsku;
- 20) OPOPP - Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłpstwem w Gdańsku;
- 21) PPP - poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
- 22) PKE - Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domow;
- 23) PPT- Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domow;
- 24) PWD - placówka wsparcia dziennego,
- 25) SM - Straż Miejska w Gdańsku,
- 26) WE UMG - Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Gdańsku,
- 27) WM UMG - Wydział Mieszkalnictwa Urzędu Miejskiego w Gdańsku,
- 28) WRS UMG - Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku,
- 29) WOTU - Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzaleźnień w Gdańsku,
- 30) ZGPO - Zespól Gdańskiego Pogotowia Opiekuńczego,
- 31) ZI - Zespól Interdyscyplinarny.

Całkowity koszt Programu:

Zadania realizowane w oparciu o budżety jednostek, instytucji oraz organizacji pozarządowych.

Finansowanie Programu:

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków własnych pochodzących z budżetu miasta Gdańska oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł, w tym środków przeznaczonych na profilaktykę uzaleźnień, otrzymanych dotacji oraz zewnętrznych środków finansowych na zadania realizowane w ramach Programu.

Termin realizacji programu:

2025 - 2030

Zarządzanie Programem, monitorowanie, sprawozdawczość (zasoby kadrowe, zasoby rzeczowe, doświadczenie):

Program będzie realizowany przy współpracy instytucji, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się problematyką przemocy domowej w Gdańsku. Program określa najważniejsze elementy systemu przeciwdziałania przemocy domowej i zakłada zachowanie spójności z działaniami podejmowanymi na rzecz rodzin w ramach innych programów miejskich. Program angażuje zasoby kadrowe systemu pomocy społecznej, edukacji, instytucji, służb miejskich, organizacji pozarządowych i innych współpracujących podmiotów. Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i monitorowanie realizacji Programu jest Zespól Interdyscyplinarny w Gdańsku. Zarządzanie Programem odbywać się na poziomie strategicznym i na poziomie poszczególnych celów Programu. Monitorowanie realizacji Programu (zbieranie i selekcjonowanie informacji, sprawozdawczość, harmonogram działań) odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Gdańsku do końca drugiego kwartału każdego roku przedstawia Radzie Miasta Gdańska zbiorcze informacje z realizacji Programu w roku poprzednim, pozwalające ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu. Ewaluacja Programu (ocena i interpretacja danych zgromadzonych na etapie monitoringu) w celu badania, w jakim stopniu udało się osiągnąć zakładane cele oraz jaka jest jakość podejmowanych działań prowadzona będzie w 2027 i 2030 roku.

Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 7) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 8) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodek karny;
- 9) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego;
- 10) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;

- 11) rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 12) rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy;
- 13) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030;
- 14) uchwała Nr 148/327/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 17 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia wojewódzkich programów p.n.: Pomorski Ramowy Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Pomorski Ramowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, zmieniona uchwałą Nr 584/548/24 z dnia 16 maja 2024 r.

Komplementarność z krajowymi dokumentami strategicznymi:

- 1) nazwa dokumentu: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
cele: Art. 40. Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych;
- 2) nazwa dokumentu: Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r.
cele: Cele konwencji: ochrona kobiet przed wszystkimi formami przemocy oraz zapobieganie, ściganie i eliminacja przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, przyczynianie się do eliminacji wszystkich form dyskryminacji kobiet oraz wspieranie rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn, w tym poprzez usamodzielnienie kobiet, stworzenie ogólnych ram, polityki i działań na rzecz ochrony i wsparcia wszystkich ofiar przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, zacieśnianie współpracy międzynarodowej, mającej na celu eliminację przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, zapewnienie wsparcia i pomocy organizacjom i organom ścigania by skutecznie współpracowały w celu przyjęcia zintegrowanego podejścia do eliminacji przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
- 3) nazwa dokumentu: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1385 w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz.U.UE.L.2024.1385)
cele: Zapewnienie kompleksowych ram skutecznego zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w całej Unii;
- 4) nazwa dokumentu: Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030
cele: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce;
- 5) nazwa dokumentu: Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 - 2025
cele:
Zadanie: Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;

Komplementarność z regionalnymi dokumentami strategicznymi:

- 1) nazwa dokumentu: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030
cele:
Cel strategiczny 2: Otwarta wspólnota regionalna
Cel operacyjny 2.2. Wrażliwość społeczna;
- 2) nazwa dokumentu: Regionalny Program Strategiczny w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego i wrażliwości społecznej
cele:
Cel szczegółowy 2: Wrażliwość społeczna;
- 3) nazwa dokumentu: Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2030
cele: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie pomorskim.

Komplementarność z lokalnymi dokumentami strategicznymi:

- 1) nazwa dokumentu: Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta
cele: Program Rozwoju Wspólne Miasto
Cel szczegółowy II.4: Włączanie społeczne oraz tworzenie warunków do długiego niezależnego życia mieszkanki i mieszkańców;
- 2) nazwa dokumentu: Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030
cele:
Cel strategiczny główny: Zwiększanie spójności społecznej i jakości wsparcia osób z trudnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny 1: Rozwój wsparcia skierowanego do osób i rodzin w pokonywaniu trudności, ubóstwa lub wykluczenia społecznego

Cel strategiczny 2: Zwiększenie zintegrowania i udziału wszystkich polityk publicznych w rozwiązywanie problemów społecznych

Cel strategiczny 3: Poprawa jakości zarządzania systemem polityki społecznej;

- 3) nazwa dokumentu: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2024 - 2026

cele:

Kierunek Nr 1: Prewencja

Cel szczegółowy 2: Rozwój oferty profilaktycznej sprzyjającej kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych, skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży

Kierunek Nr 2: Interwencja

Cel szczegółowy 3: Ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających ze spożywania środków psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych;

- 4) nazwa dokumentu: Gdański Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 - 2026

cele:

Cel główny: Kompetentna rodzina oraz adekwatna do potrzeb dzieci pieczy zastępcza

Cel szczegółowy 1. Wzmocnienie potencjału gdańskich rodzin

Cel szczegółowy 2. Zapewnienie odpowiedniego do potrzeb dziecka wsparcia w ramach pieczy zastępczej;

- 5) nazwa dokumentu: Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024 - 2026

cele:

Cel szczegółowy 1. Prewencja - Edukacja i promocja zachowań prozdrowotnych oraz zapobieganie stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi

Cel szczegółowy 2. Interwencja - Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej opieki, adekwatnej do ich potrzeb

Cel szczegółowy 3. Koordynacja - Utrzymanie efektywnego systemu zarządzania działaniami z zakresu ochrony zdrowia psychicznego;

- 6) nazwa dokumentu: Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2024 - 2030

cele:

Cel szczegółowy 2. Zapewnianie wysokiej jakości wsparcia dla osób uczestniczących w Gdańskim Programie Mieszkalnictwa Społecznego;

- 7) nazwa dokumentu: Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Gdańska na lata 2020 - 2024

cele: Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej.

Powiązanie z innymi funkcjonującymi w mieście rozwiązaniami:

- 1) nazwa dokumentu: Procedura „Niebieskie Karty”

cele: Rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną;

- 2) nazwa dokumentu: Model Integracji Imigrantów

cele: Przemoc i dyskryminacja: Zapewnienie bezpieczeństwa i poszanowania praw imigrantów poprzez poprawę systemu przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji;

- 3) nazwa projektu: Model na Rzecz Równego Traktowania

cele: Budowanie zróżnicowanego, otwartego społeczeństwa. Budowanie miasta przyjaznego i bezpiecznego, gdzie każda osoba czuje się szanowana;

- 4) nazwa projektu: Standardy ochrony małoletnich

cele: Zestaw norm, zasad i procesów, jakie winna posiadać każda instytucja/organizacja, w której przebywają i z którą mają styczność małoletni, które pozwolą na stworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska dla małoletnich i uchronią przed doznaniem jakiegokolwiek rodzaju krzywdy.

Lider/koordynator:

- 1) nazwa instytucji: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku;

- 2) koordynator: Zespół Interdyscyplinarny w Gdańsku;

- 3) e-mail: mopr@gdansk.gda.pl;

- 4) telefon: 797 909 107;
- 5) osoba do kontaktu: Wojciech Heyke;
- 6) e-mail: wojciech.heyke@gdansk.gda.pl;
- 7) telefon: 797 909 107;
- 8) adres: ul. Konrada Leczkowa 1A 80-432 Gdańsk.

Partnerzy/realizatorzy:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku;
- 2) Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku;
- 3) Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku;
- 4) Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Gdańsku;
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku;
- 6) placówki oświatowe w Gdańsku - szkoły, przedszkola;
- 7) poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- 8) Gdański Zespół Żłobków;
- 9) Komenda Miejska Policji w Gdańsku;
- 10) Straż Miejska w Gdańsku;
- 11) Sądy;
- 12) Prokuratury;
- 13) Centrum Pomocy Dzieciom w Gdańsku;
- 14) Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem w Gdańsku;
- 15) placówki wsparcia dziennego;
- 16) rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego;
- 17) Zespół Gdańskiego Pogotowia Opiekuńczego;
- 18) Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień w Gdańsku;
- 19) Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży;
- 20) Miejska Poradnia Terapii Uzależnień w Gdańsku;
- 21) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Gdańsku;
- 22) podmioty lecznicze;
- 23) ratownictwo medyczne;
- 24) organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

II. Diagnoza

1. W latach 2021 - 2023 realizowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, działań ZI, w każdym roku odbyły się 4 posiedzenia ZI - źródło danych MOPR.
2. Liczba wszczętych PNK formularz A - ogółem: 2021 - 584, 2022 - 855, 2023 - 1077, z tego przez: przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej: 2021 - 62/10,6%, 2022 - 78/9,1%, 2023 - 210/19,5%, przedstawicieli policji: 2021 - 451/77,2%, 2022 - 687/80,4%, 2023 - 720/66,9%, przedstawicieli GKRPA 2021 - 0/0%, 2022 - 0/0%, 2023 - 3/0,3%, przedstawicieli oświaty: 2021 - 51/8,7%, 2022 - 62/7,2%, 2023 - 114/10,6%, przedstawicieli ochrony zdrowia: 2021 - 20/3,4%, 2022 - 28/3,3%, 2023 - 30/2,8%. Liczba sporządzonych formularzy C: 2021 - 487, 2022 - 1 118, 2023 - 1 077. Liczba sporządzonych formularzy D: 2021 - 341, 2022 - 828, 2023 - 1 077. Liczba zakończonych PNK na skutek ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania indywidualnego planu pomocy: 2021 - 257, 2022 - 286, 2023 - 247. Liczba zakończonych PNK w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podjęcia działań: 2021 - 187, 2022 - 309, 2023 - 669. Liczba ponownie wszczętych PNK: 2021 - 16, 2022 - 32, 2023 - 65. Liczba odebranych dzieci z rodzin w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej 2021 - 0, 2022 - 3, 2023 - 3 - źródło danych: MOPR.
3. Liczba nowo powołanych w poszczególnych latach zgodnie z nazewnictwem ustawowym GR/GDP: 2021 - 584, 2022 - 855, 2023 - 1 077. Liczba spotkań GR/GDP: 2021 - 3 217, 2022 - 3 611, 2023 - 4 631. Liczba osób objętych pomocą GR/GDP ogółem: 2021 - 1 336, 2022 - 2 415, 2023 - 1 822, z tego kobiet: 2021 - 655, 2022 - 1 018, 2023 - 650, mężczyzn: 2021 - 681, 2022 - 706, 2023 - 564, dzieci: 2021 - nie zbierano; 2022 - 691, 2023 - 608. Liczba rodzin objętych pomocą GR/GDP 2021 - 786,

- 2022 - 948, 2023 - 874. Wraz ze wzrostem liczby PNK wzrastała liczba pracujących GR/GDP - źródło danych MOPR.
4. Liczba dzieci w pieczy zastępczej ogółem na 31 grudnia: 2021 - 871, 2022 - 914, 2023 - 933, w tym z przemocy domowej 2021 - 56, 2022 - 60, 2023 - 59, odsetek 2021 - 6,4%, 2022 - 6,6%, 2023 - 6,3% - źródło danych MOPR.
 5. Liczba porad interwencyjnych udzielonych w OIK ogółem: 2021 - 7 251, 2022 - 8 285, 2023 - 10 413, z tego klienci do 18 lat: 2021 - 157, 2022 - 320, 2023 - 829, klienci od 19 do 55 lat: 2021 - 5 675, 2022 - 7 255, 2023 - 7 918, klienci powyżej 55 lat: 2021 - 1 419, 2022 - 710, 2023 - 658. Liczba porad psychologicznych udzielonych w OIK: 2021 - 1 863, 2022 - 3 004, 2023 - 8 504. Liczba porad pedagogicznych udzielonych w OIK: 2021 - 578, 2022 - 480, 2023 - 475. Liczba konsultacji merytorycznych z zakresu interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy ogółem: 2021 - 7 306, 2022 - 8 368, 2023 - 10 413, z tego liczba porad osobistych: 2021 - 1 007, 2022 - 1 810, 2023 - 4 721, liczba porad telefonicznych: 2021 - 4 993, 2022 - 5 464, 2023 - 5 436, liczba porad email: 2021 - 228, 2022 - 196, 2023 - 256. Liczba osób doświadczających przemocy korzystających z całodobowego schronienia - hostel: 2021 - 86, 2022 - 113, 2023 - 95. Liczba osób uczestniczących w programach/projektach dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie 2021 - 705, 2022 - 711, 2023 - 473. OIK działający całodobowo realizuje szerokie wsparcie, zapewnia porady psychologiczne, pedagogiczne - źródło danych MOPR.
 6. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem: 2021 - 3 694, 2022 - 2 378, 2023 - 3 623, w tym psychologicznego: 2021 - 3 541, 2022 - 918, 2023 - 2 475, pedagogicznego: 2021 - 578, 2022 - 749, 2023 - 744, socjalnego: 2021 - 1 478, 2022 - 79, 2023 - 228, zawodowego i rodzinnego: 2021 - 900, 2022 - 79, 2023 - 116. Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej 2021 - 10, 2022 - 6, 2023 - 10. Liczba osób, którym udzielono porady w placówkach prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ogółem: 2021 - 323, 2022 - 568, 2023 - 734. Liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie: 2021 - 1, 2022 - 4, 2023 - 6. Liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji 2021 - 7 306, 2022 - 5 464, 2023 - 5 436. Zapewniony jest dostęp do wsparcia w Gdańsku - zarówno w formie osobistej, jak i telefonicznej - źródło danych MOPR.
 7. W Gdańsku działa Nieodpłatna Pomoc Prawna (NPP), która pozwala uzyskać pomoc prawną, mediacje dot. różnego rodzaju problemów w tym pomocy ze względu a przemoc. Od 2020 roku w Gdańsku działa Punkt specjalistyczny NPP dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, doświadczających problemów przemocy. Łącznie we wszystkich punktach NPP liczba porad udzielonych z powodu przemocy wynosiła odpowiednio w 2021 roku 33 porady, 2022 roku 21 porad i w 2023 roku 40 porad - źródło danych MOPR.
 8. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc całodobowych w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ogółem: 2021 - 112, 2022 - 74, 2023 - 55, z tego kobiety 2021 - 47, 2022 - 26, 2023 - 9, dzieci 2021 - 65, 2022 - 48, 2023 - 46 - źródło danych MOPR.
 9. Co roku organizowano szkolenia dla pracowników socjalnych, policjantów, organizacji pozarządowych, służb medycznych i nauczycieli. Liczba szkoleń/liczba uczestników: 2021 - 10/220, 2022 - 20/550, 2023 - 35/700. Liczba pracowników uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego: 2021 - 12, 2022 - 30, 2023 - 188. Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych/liczba uczestników: 2021 - 60/76, 2022 - 20/30, 2023 - 180/157 - źródło danych MOPR.
 10. W 2023 roku w ramach działań informacyjno-edukacyjnych prowadzono trzy kampanie medialne: kampania „Dom bez przemocy” adresowana do mieszkank i mieszkańców doznających przejawów agresji fizycznej lub psychicznej w rodzinie oraz osób, które dostrzegają problem w najbliższym otoczeniu, kampania „Relacje wolne od przemocy” kierowana do uczniów gdańskich szkół, dotycząca zagrożeń płynących z uzależnień i przemocy rówieśniczej, kampania „Bądź po dobrej stronie” adresowana do osób stosujących przemoc domową z problemem uzależnień. W ramach profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej w 2023 roku zorganizowano warsztaty dla osób osadzonych w areszcie śledczym, w których uczestniczyło 40 osób - źródło danych MOPR.
 11. Liczba wszczętych PNK przez Policję ogółem: 2021 - 475, 2022 - 620, 2023 - 445. PNK z przesłanki: przemoc psychiczna: 2021 - 400, 2022 - 576, 2023 - 354, przemoc fizyczna: 2021 - 356, 2022 - 498, 2023 - 327, przemoc seksualna: 2021 - 18, 2022 - 10, 2023 - 7, przemoc ekonomiczna: 2021 - 3, 2022 - 15, 2023 - 23, inna forma: 2021 - 137, 2022 - 207, 2023 - 142. Liczba procedur PNK wszczynanych przez Policję maleje, najczęściej powodem jest przemoc psychiczna - źródło danych KMP w Gdańsku.

12. Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą domową: 2021 - 296, 2022 - 310, 2023 - 355. Liczba postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie: 2021 - 123, 2022 - 151, 2023 - 155. Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia: 2021 - 108, 2022 - 104, 2023 - 94. Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania 2021 - 188, 2022 - 271, 2023 - 268. Liczba odizolowanych osób stosujących przemoc ogółem: 2021 - 77, 2022 - 196, 2023 - 153, w tym kobiet: 2021 - 1, 2022 - 12, 2023 - 18. Liczba odizolowanych osób stosujących przemoc znacząco wzrosła w latach 2022 - 2023, zauważalne jest częstsze odizolowywanie kobiet. Liczba interwencji domowych Policji: 2021 - 2 330, 2022 - 1 682, 2023 - 1 275. Liczba osób doznających przemocy domowej ogółem: 2021 - 520, 2022 - 688, 2023 - 495, w tym kobiet: 2021 - 413, 2022 - 522, 2023 - 337, w tym małoletnich do lat 18: 2021 - 65, 2022 - 108, 2023 - 109. Osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety (70 - 80%). Liczba osób stosujących przemoc domową ogółem: 2021 - 472, 2022 - 613, 2023 - 441, w tym kobiet: 2021 - 51, 2022 - 67, 2023 - 68. Liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu ogółem: 2021 - 144, 2022 - 174, 2023 - 157, w tym kobiet 2021 - 3, 2022 - 9, 2023 - 25 - źródło danych KMP w Gdańsku.
13. Liczba osób zgłaszających się z powodu przemocy domowej: 2021 - 238, 2022 - 324, 2023 - 171. Liczba udzielonych porad specjalistycznych z powodu przemocy: 2021 - 1 190, 2022 - 1 620, 2023 - 855. Liczba osób zgłaszających się z powodu wykorzystania seksualnego dziecka ogółem: 2021 - 52, 2022 - 126, 2023 - 30, w tym liczba dzieci: 2021 - 21, 2022 - 34, 2023 - 10. Liczba diagnoz psychologiczno-psychiatrycznych w ramach modelu pomocy dzieciom wykorzystywanym seksualnie i ich rodzinom: 2021 - 10, 2022 - 11, 2023 - 0. Liczba złożonych wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny w związku z podejrzeniem/lub doświadczaniem przemocy przez dziecko: 2021 - 7, 2022 - 13, 2023 - 8. Liczba złożonych zawiadomień do organów ścigania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przemocy domowej: 2021 - 3, 2022 - 4, 2023 - 5 - źródło danych GOPP.
14. W GOPZiPU tylko w roku 2021 prowadzono 1 program profilaktyczny służący promowaniu i wdrażaniu prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą, w którym uczestniczyło 16 osób. W latach 2021 - 2023 nie udzielano porad w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową - źródło danych GOPZiPU.
15. Liczba udzielonych przez MOPR rekomendacji w zakresie przydzielenia pomocy mieszkaniowej z uwagi na występującą przemoc domową: 2022 - 4, 2023 - 1. Liczba przydzielonych mieszkań socjalnych/komunalnych dla osób doznających przemocy domowej: 2022 - 2, 2023 - 2 - źródło danych WM UMG.
16. Liczba dzieci pokrzywdzonych przestępstwem, w tym wykorzystaniem seksualnym, które skorzystały z porad specjalistycznych: 2021 - 53, 2022 - 50, 2023 - 53. Liczba udzielonych indywidualnych konsultacji psychologicznych: 2021 - 852, 2022 - 631, 2023 - 800. Liczba udzielonych konsultacji psychiatrycznych dla dzieci: 2021 - 104, 2022 - 105, 2023 - 108. Liczba rodziców/opiekunów prawnych dzieci pokrzywdzonych przestępstwem, którzy skorzystali z porad specjalistycznych: 2021 - 81, 2022 - 68, 2023 - 79. Liczba udzielonych indywidualnych konsultacji psychologicznych rodziców/opiekunów prawnych: 2021 - 903, 2022 - 808, 2023 - 831. 90% dzieci objętych wsparciem w CPD doznało przemocy w środowisku domowym. CPD świadczy kompleksową, interdyscyplinarną pomoc dzieciom - ofiarom różnych przestępstw oraz ich niekrzywdzącym rodzicom/opiekunom. Zintegrowana pomoc polega na skoncentrowaniu w jednym miejscu bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychiatrycznej i prawnej oraz dostępu do wsparcia edukacyjnego - źródło danych: CPD w Gdańsku.
17. Liczba udzielonych konsultacji dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy: 2021 - 65, 2022 - 87, 2023 - 93. Liczba osób uzależnionych od alkoholu i podejrzanych/lub stosujących przemoc: 2021 - 707, 2022 - 929, 2023 - 1 357. W działaniach GKRPA widać wyraźny systematyczny wzrost zarówno liczby udzielonych konsultacji (+43,1% do 93) oraz liczby osób (+91,9% do 1 357) - źródło danych GKRPA w Gdańsku.
18. Liczba udzielonych porad/konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i podejrzanych/lub stosujących przemoc domową: 2021 - 14 900, 2022 - 18 792, 2023 - 20 465, w tym liczba osób uczestniczących w terapii grupowej: 2021 - 369, 2022 - 386, 2023 - 677. Liczba osób współuzależnionych od alkoholu i doznających przemocy w rodzinie: 2021 - 803, 2022 - 945, 2023 - 1 246. Liczba udzielonych porad/konsultacji dla osób współuzależnionych od alkoholu i doznających przemocy w rodzinie: 2021 - 16 430, 2022 - 16 071, 2023 - 19 036, w tym liczba osób uczestniczących w terapii grupowej: 2021 - 223, 2022 - 375, 2023 - 538. W WOTU zwiększa się liczba

porad/konsultacji udzielanych osobom uzależnionym od alkoholu podejrzanych o stosowanie przemocy, a także tych którzy przemocy doznają - źródło danych WOTU w Gdańsku - dane dot. mieszkańców województwa, w tym Gdańska.

19. Liczba zgłaszających się imigrantów z powodu przemocy domowej: 2021 - 7, 2022 - 6, 2023 - 10. Liczba udzielonych konsultacji specjalistycznych z powodu przemocy domowej: 2021 - 10, 2022 - 14, 2023 - 18. Liczba udzielonych konsultacji telefonicznych z powodu przemocy domowej: 2021 - 2, 2022 - 0, 2023 - 0. Liczba imigrantów w kryzysie z powodu przemocy domowej: 2021 - 7, 2022 - 6, 2023 - 10. Liczba kobiet zgłaszających się z powodu przemocy: 2021 - 460, 2022 - 450, 2023 - 650. Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek świadczy usługi dla osób będących w kryzysie - ich liczba w roku wyniosła między 6 a 7, ale przeprowadzone konsultacje pokazują tendencję wzrostową - z 10 do 18. Ważnym aspektem jest wzrastająca liczba kobiet zgłaszających się z powodu przemocy - aż 650 w 2023 roku - źródło danych CWII.
20. Liczba kobiet doznających przemocy, które skorzystały z porad specjalistycznych: 2021 - 430, 2022 - 420, 2023 - 620. Liczba udzielonych porad psychologicznych: 2021 - 1 840, 2022 - 1 450, 2023 - 2 200. Liczba udzielonych porad prawnych 2021 - 1 000, 2022 - 790, 2023 - 960. Liczba grup wsparcia dla kobiet/liczba kobiet doznających przemocy: 2021 - 3/35, 2022 - 2/21, 2023 - 3/36. Liczba godzin grup wsparcia z powodu przemocy: 2021 - 188, 2022 - 275, 2023 - 134. Znacząco wzrosła liczba kobiet doznających przemocy, które skorzystały z porad specjalistycznych i psychologicznych w FCPK. Liczba grup wsparcia dla kobiet utrzymuje się na podobnym poziomie. Jednocześnie zmalała liczba godzin grup wsparcia - źródło danych FCPK Oddział w Gdańsku.
21. Liczba osób zgłaszających się do wsparcia indywidualnego z powodu przemocy ogółem: 2021 - 184, 2022 - 243, 2023 - 261, z tego kobiety: 2021 - 136, 2022 - 164, 2023 - 204, mężczyźni 2021 - 45, 2022 - 66, 2023 - 48, osoby niebinarne 2021 - 3, 2022 - 13, 2023 - 9. Liczba godzin wsparcia psychologicznego z powodu przemocy: 2021 - 449, 2022 - 514, 2023 - 282. Liczba godzin wsparcia prawnego z powodu przemocy: 2021 - 185, 2022 - 122, 2023 - 176. Liczba godzin wsparcia asystenckiego z powodu przemocy: 2021 - 120, 2022 - 122, 2023 - 100. Zwiększająca się liczba osób zgłaszających się do GCRT wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na ten rodzaj usług - źródło danych GCRT w Gdańsku.
22. Liczba osób, które przystąpiły do PKE: 2021 - 286, 2022 - 282, 2023 - 255. Liczba udzielonych konsultacji/sesji indywidualnych: 2021 - 201, 2022 - 305, 2023 - 321. Liczba prowadzonych sesji grupowych: 2021 - 50, 2022 - 50, 2023 - 59. Liczba osób zakwalifikowanych do sesji grupowych: liczba osób, które ukończyły program: 2021 - 11, 2022 - 16, 2023 - 20. Liczba prowadzonych programów: 2021 - 1, 2022 - 1, 2023 - 2. Liczba osób przystępujących do programu utrzymuje się na podobnym poziomie (co jest też podyktowane dostępną liczbą miejsc), jednakże warto zwrócić uwagę na rosnącą, prawie dwa razy, liczbę osób, które ukończyły program - źródło danych dane realizatorów PKE dla osób stosujących przemoc domową.
23. W każdym roku w latach 2021 - 2023 prowadzono 1 program. Do programu przystąpiły/ukończyły program w kolejnych latach odpowiednio: 26 osób/15 osób, 18/18, 25/18. Liczba osób, które przystąpiły do programu utrzymuje się na podobnym poziomie. Zwiększa się z roku na rok liczba osób, które ukończyły program - źródło danych dane realizatorów Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
24. Liczba udzielonych porad i konsultacji w zakresie przemocy: ogółem: 2021 - 4 062, 2022 - 4 463, 2023 - 6 044, w tym indywidualnych 2021 - 3 124, 2022 - 4 351, 2023 - 4 784, grupowych 2021 - 938, 2022 - 112, 2023 - 1 260. Liczba osób, którym udzielono porad i konsultacji w zakresie przemocy: ogółem: 2021 - 8 095, 2022 - 10 516, 2023 - 11 086, w tym indywidualnych 2021 - 3 148, 2022 - 3 649, 2023 - 3 912, grupowych 2021 - 4 947, 2022 - 6 867, 2023 - 7 474, liczba programów profilaktycznych dot. przemocy 2021 - 388, 2022 - 543, 2023 - 539, liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych dot. przemocy 2021 - 7 270, 2022 - 9 471, 2023 - 10 332, liczba szkoleń kadry dot. przeciwdziałaniu przemocy 2021 - 115, 2022 - 126, 2023 - 157, liczba osób uczestniczących w szkoleniach kadry dotyczących przeciwdziałaniu przemocy 2021 - 1 528, 2022 - 2 035, 2023 - 2 560, przestępstwa przemocy między rówieśnikami zgłoszone na terenie placówek oświatowych 2021 - 80, 2022 - 121, 2023 - 118. Liczba konsultacji z uczniami w zakresie przemocy zarówno indywidualnych jak i grupowych rośnie. Zjawisko przemocy jest coraz częściej tematem szkoleń kadry nauczycielskiej, a liczba uczestników tego typu szkoleń z roku na rok jest coraz wyższa - źródło danych dane placówek edukacyjnych za pośrednictwem WE UMG.

W ramach diagnozy we wrześniu 2024 roku realizowano badanie wśród pracowników i osadzonych zakładu karnego w Gdańsku. Badanie przeprowadzono metodą badań ilościowych PAPI (ang. Paper and

Pencil Interview). Każdy z badanych otrzymał papierowy kwestionariusz ankiety do samodzielnego wypełnienia. Ankieta była anonimowa i dotyczyła oceny własnych przekonań i doświadczeń związanych z przemocą. W badaniu udział wzięło 139 osadzonych mężczyzn. Zdecydowana większość była w wieku 25 - 44 lata (86 osób), o wykształceniu podstawowym/gimnazjalnym (48 osób) i zasadniczym zawodowym (32 osoby). 123 osoby były obywatelstwa polskiego, 10 ukraińskiego i 3 osoby z innych państw. 39,6% to kawalerowie. 56,8% ma dzieci. Wśród osadzonych stosowanie przemocy było najczęściej na skutek spożywania alkoholu lub narkotyków. Badani jako najczęstszy sposób rozładowywania trudnych emocji podawali aktywność fizyczną (32 osoby), szczerą rozmowę (37 osób), spożywanie alkoholu lub narkotyków (25 osób). Zdecydowana większość respondentów uważa przemoc za problem społeczny (82,7%), która ma negatywny wpływ na najbliższe otoczenie (61,9%). 71% badanych uważa, że nie ma sytuacji, w których przemoc jest usprawiedliwiona, a 28,1% osób stwierdziło, że jedyna usprawiedliwiona przemoc to samoobrona lub ochrona innych osób. 66,2% osadzonych biorących udział w badaniu uważa się za osoby nie stosujące w przeszłości przemocy. 47,5% osób badanych doświadczyło przemocy w dzieciństwie, w tym u 24 osób osobą stosującą przemoc był ojciec, a u 12 oboje rodziców. 54% badanych nie doświadczała przemocy w dorosłym życiu, u 9% osobami stosującymi przemoc były służby więzienne lub policja, u 4% żona, partnerka lub była partnerka, a u 3% ojciec. 25,9% osadzonych brało udział w programie korekcyjno-resocjalizacyjnym lub innym z zakresu korekty zachowań lub edukacji. Osoby uczestniczące w ww. programie lub innych spotkaniach z zakresu korekty zachowań najbardziej cenili spotkania dotyczące form i skutków przemocy, a także tworzenia zgodnej rodziny. 63,9% uczestników zajęć oceniło spotkania jako interesujące, a 41,7% uważa, że udział w zajęciach poszerzył ich wiedzę. Większość uczestników zajęć niczego nie zmieniłaby w sposobie ich prowadzenia. Najbardziej zaskakującymi treściami zajęć były te związane z formami i skutkami przemocy, a także takie, które uświadamiały uczestnikom ich własny problem z przemocą. Najlepszą formą prowadzenia zajęć były zajęcia grupowe, w których osadzeni mogli swobodnie się wypowiadać lub odgrywać scenki improwizowane. 52,8% uczestników zajęć poleciłoby program innym. Kilka osób dodało, że adresatami takiego programu mógłby być każdy, nie tylko osoba stosująca przemoc.

W ramach diagnozy we wrześniu 2024 roku realizowano badanie wśród pracowników i osadzonych zakładu karnego w Gdańsku. Badanie przeprowadzono metodą badań ilościowych PAPI (ang. Paper and Pencil Interview). Każdy z badanych otrzymał papierowy kwestionariusz ankiety do samodzielnego wypełnienia. Ankieta była anonimowa i dotyczyła oceny własnych przekonań i doświadczeń związanych z przemocą. W badaniu udział wzięło 77 pracowników zakładu karnego w Gdańsku (51 mężczyzn i 22 kobiety), w wieku średnio 30 lat. 24 osoby mają wykształcenie średnie, 22 licencjat, a 21 wyższe. 55,8% badanych uważa, że rodzice mają prawo dawać klapsa swoim dzieciom. 35,1% przebadanych pracowników zgadza się ze stwierdzeniem, że gwałt w małżeństwie nie istnieje. 55,8% osób nie zgodziło się a 42,9% osób zgodziło się ze stwierdzeniem, że kontrola wydatków przez jednego małżonka względem drugiego to nic złego. 59,7% respondentów uważa, że to normalne, że rodzice czasami krzyczą. 87% osób badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że obrażanie partnera to normalna rzecz w czasie sporu małżeńskiego. 24,7% przebadanych uważa, że małżonek(a) ma prawo decydować o tym, z kim spotyka się żona/mąż, a z kim nie. 67,5% pracowników ZK biorących udział w badaniu uważa, że wiele rodzin dotkniętych przemocą nie otrzymuje należytego wsparcia. 68,8% respondentów uważa, że pomaganie osobom doznającym przemocy powinno być obowiązkiem jak pierwsza pomoc. 77,9% badanych uważa, że przemoc to problem społeczny. 45,5% respondentów ocenia swój poziom wiedzy na temat przemocy domowej na dobry. 71,4% przebadanych pracowników uważa, że nie ma usprawiedliwienia dla stosowania przemocy. 45,5% badanych uważa, że programy korekcyjno-resocjalizacyjne lub inne w zakresie przemocy są przydatne, a treści na tego typu spotkaniach 54,5% osób oceniło na wystarczające. Ponad połowa pracowników biorących udział w badaniu oceniła tematykę zajęć na 4 albo 5 (gdzie 5 to interesujące, a 1 nieinteresujące). 37,7% badanych uważa, że udział osób stosujących przemoc w zajęciach bardzo zmienił ich zachowanie, ponad połowa badanych uważa, że w zajęciach nie trzeba niczego zmieniać. Dwie najczęstsze zachęty do udziału w programie jest chęć zmiany życia na lepsze lub naprawienie stosunków rodzinnych. 48 osób uważa, że ukaranie osoby stosującej przemoc daje szansę na korektę zachowania. 90,9% przebadanych nie potrzebuje dodatkowych szkoleń w zakresie przemocy. Wśród pojedynczych przypadków podano szkolenia z samoobrony, form unikania przemocy i tego, w jaki sposób pomóc osobom poszkodowanym przez przemoc domową. 80,5% pracowników wie, gdzie skierować w Gdańsku osoby doznające, przemocy domowej, by uzyskały wsparcie, pomoc. 72,7% osób badanych wie, gdzie skierować w Gdańsku osoby stosujące przemoc domową, by uzyskały wsparcie, pomoc. Badani mają małą wiedzę nt. dostępnych możliwości zgłaszania potrzeby pomocy: 35,1% badanych nie znało całonocowego numeru telefonu 797 909 112, a prawie połowa (45,5%) nie znało

adresu email na zgłoszenia mopr-wsparcie@gdansk.gda.pl. Co trzeci badany (31,2%) nie wiedział o całodobowo działającym OIK w Gdańsku. 33,8% pracowników biorących udział w badaniu nie wiedziało o formie wsparcia jakimi jest natychmiastowe zabezpieczanie dzieci doznających przemocy domowej. Zasadne jest prowadzenie działań informacyjnych o funkcjonujących kanałach informacji i zgłaszania problemu przez mieszkańców i mieszkanki Gdańska.

Realizacja 6 wywiadów indywidualnych IDI (ang. In-Depth Interview) z osobami, które ukończyły PKE dla osób stosujących przemoc domową we wrześniu 2024 roku. Respondenci wyrazili zgodę na udział w badaniu, z dużym zaangażowaniem wzięli udział w wywiadach. Wśród respondentów byli zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Wszyscy zakończyli udział w programie minimum trzy miesiące przed badaniem. Dla większości badanych motywacją do udziału w PKE były własne wewnętrzne potrzeby zmiany swojej sytuacji (głównie rodzinnej), świadomość, że program może wpłynąć na zmianę zachowania samego respondenta. Pojawiły się także motywacje zewnętrzne - konieczność udziału, by zakończyć PNK lub sama forma pracy grupowej była przekonującym argumentem do zapisania się do PKE. Oczekiwania wobec realizowanego programu nie były szczegółowo określone przez respondentów przed pierwszym spotkaniem w PKE, po zakończeniu całego programu okazywało się, że rezultat z udziału (w życiu osobistym, zawodowym) znacznie przekracza w sensie pozytywnym oczekiwania. Nie wszyscy respondenci byli przekonani o konieczności udziału w PKE, jednak po paru pierwszych spotkaniach zmienili zdanie, dostrzegając użyteczność treści przedstawianych podczas spotkań grupowych, jak i wsparcia grupowego dopełniającego temat danego spotkania. Sam udział w pierwszych zajęciach zachęcił do kontynuacji, ponownego przyścia na spotkanie. Poszerzenie wiedzy to podstawowy cenny rezultat, jednomyślnie badani podkreślali, że pozyskana wiedza z pracą własną doprowadziła do znaczącej zmiany ich postaw i zachowań. Hasłem przewodnim było i powinno pozostać zdanie „zaczynj od siebie” wskazujące na odpowiedzialność własną za własne działania, zachowania. Respondenci dzięki zrozumieniu schematów działania własnego lub kogoś innego, zaczęli kontrolować swoje emocje, co za tym idzie zachowania, nie dopuszczali do eskalacji emocji mogącej prowadzić do zachowań agresywnych. Wszyscy respondenci zauważyli ogromną zmianę w relacjach w rodzinie, znaczne podwyższenie jakości komunikacji, wyeliminowanie zachowań przemocowych, odbudowanie kontaktu z bliskimi. Oprócz życia rodzinnego zmiana zachowań miała także wpływ na życie zawodowe, uczestnicy PKE wprowadzili m.in. autokorektę komunikatów w pracy. PKE dla osób stosujących przemoc to nazwa, która zniechęca do udziału w programie dając swego rodzaju „łatkę sprawcy przemocy”, co jest postrzegane pejoratywnie. Warto rozważyć zmianę nazwy programu oraz przygotowanie atrakcyjnego logo. Osoby, które ukończyły program widzą jego znacznie szersze wykorzystanie, udział winien być rekomendowany znacznie szerszej grupie, od dzieci i młodzieży już podczas edukacji szkolnej po wszystkie osoby zainteresowane. Użyteczność wiedzy w codziennym życiu jest nieoceniona, jednakże świadomość braku wiedzy jest trudna do przekroczenia. Poprzez dzielenie się badanych wrażeniami po każdym spotkaniu z bliskimi, parę osób z najbliższego otoczenia zapisało się na zajęcia. Jednakże nie jest to podejście systemowe, wskazywano, że dopiero nakaz udziału danej osoby w PKE przekona ją do przyścia. Rekomendowane jest przekazywanie informacji w miejscach użyteczności publicznej np. plakaty, z których informację można anonimowo wykorzystać.

Wnioski Przewodniczącego ZI:

W Gdańsku konieczna jest realizacja następujących działań:

- 1) działania profilaktyczne na terenie Gdańska powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny, wobec faktu wciąż zmieniającej się i zwiększającej się grupy odbiorców, a także charakter innowacyjny, gdyż coraz trudniej jest skutecznie dotrzeć z informacją do osoby potrzebującej wsparcia przy zachowaniu tradycyjnych form komunikowania się;
- 2) istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gdańska, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji;
- 3) należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz możliwych działań zaradczych w samej sytuacji nieradzenia sobie z negatywnymi zachowaniami względem osób bliskich, jak i innych osób wspólnie zamieszkałych, które w łatwy sposób mogą się przerodzić w zachowania wyczerpujące znamiona przemocy domowej;

- 4) rekomenduje się działania edukacyjne w zakresie wsparcia kadr zatrudnionych w instytucjach pomocowych, placówkach wsparcia dziennego, oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych w celu podnoszenia kompetencji i umiejętności stosowania nowoczesnych form pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej;
- 5) rekomenduje się dalsze możliwie jak najczęstsze kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc domową;
- 6) rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej;
- 7) wskazane jest kontynuowanie szkoleń dla możliwie jak największej liczby instytucji, placówek edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych i innych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel strategiczny: Zwiększenie skuteczności i kompleksowości oddziaływań zmierzających do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej w Gdańsku

Cel główny: Ograniczenie zjawiska przemocy domowej

Odniesienie do programu rozwoju:

II.4.1. Rozwój dostępnych usług społecznych

II.4.4. Rozwój infrastruktury oraz poprawa zarządzania i komunikacji w usługach społecznych

Cel szczegółowy 1: Zapewnienie działań z obszaru profilaktyki i prewencji

Wskaźnik rezultatu: Zwiększenie wiedzy na temat przemocy domowej i możliwych działań zaradczych, zwiększenie liczby wykrywanych sytuacji przemocowych w środowiskach domowych i środowisk, w których udało się zatrzymać zjawisko przemocy domowej

Priorytet 1.1. Działania informacyjne i upowszechniające wiedzę w zakresie przeciwdziałania i profilaktyki przemocy

Działanie: 1.1.1. Opracowywanie, publikacja, dystrybucja i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dostosowanych do potrzeb grupy docelowej, w tym dostosowanej do grup osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym

Wskaźnik produktu: liczba wydanych poradników, broszur, ulotek, plakatów, innych publikacji w okresie realizacji Programu - 20 000 sztuk

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: wszyscy realizatorzy

Działanie: 1.1.2. Kampanie informacyjne, w tym kontynuacja działań w ramach akcji „Dom bez przemocy”, upowszechnienie informacji i wiedzy poprzez Gdańską Kartę Mieszkańca

Wskaźnik rezultatu:

a) liczba kampanii informacyjnych - 25

b) liczba aktualizacji systemu Karty Mieszkańca wraz z aplikacją mobilną „Jestem z Gdańska” o Pakiet Dom bez przemocy - 1

Koordinator: WRS/MOPR/GOT

Realizator: wszyscy realizatorzy

Priorytet 1.2. Działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania i profilaktyki przemocy

Działanie: 1.2.1. Organizowanie konferencji, wykładów i seminariów dotyczących profilaktyki przemocy domowej

Wskaźnik produktu: liczba zorganizowanych spotkań w okresie realizacji Programu - 500

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: wszyscy realizatorzy

Działanie: 1.2.2. Zainicjowanie i prowadzenie działań promujących prawidłowo funkcjonujące rodziny

Wskaźnik produktu: liczba inicjatyw, kampanii, festynów rodzinnych - 150

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: wszyscy realizatorzy

Działanie: 1.2.3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy, dyskryminacji, łamania praw dziecka oraz radzenia sobie ze stresem, emocjami i agresją

Wskaźnik produktu: liczba zajęć edukacyjnych - 1 na placówkę oświatową w roku

Koordinator: WE

Realizator: placówki oświatowe, PPP, GOPZiPU, PWD, NGO

Działanie: 1.2.4. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie kształtowania postaw otwartości i tolerancji wobec inności

Wskaźnik produktu: liczba zajęć, warsztatów, projektów - 1 na placówkę oświatową w roku

Koordinator: WE

Realizator: placówki oświatowe, PPP, GOPZiPU, PWD, NGO

Działanie: 1.2.5. Edukacja rodziców/opiekunów w zakresie wychowania bez przemocy

Wskaźnik produktu:

a) liczba edycji „Szkoły dla rodziców” - 100

b) liczba zajęć i warsztatów dla rodziców i opiekunów - 800

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: placówki oświatowe, PPP, GOPZiPU, NGO

Działanie: 1.2.6. Realizacja programów/projektów/inicjatyw lokalnych profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej

Wskaźnik produktu: liczba programów, projektów, inicjatyw lokalnych - 500

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: placówki oświatowe, PPP, GOPZiPU, NGO

Działanie: 1.2.7. Działania edukacyjne dla młodzieży w zakresie nabycia umiejętności radzenia sobie z rozwiązywaniem konfliktów i sytuacji trudnych

Wskaźnik produktu: liczba działań - 10

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: placówki oświatowe, PPP, NGO

Działanie: 1.2.8. Mediacje dla dorosłych jako działanie profilaktyczne w rodzinie

Wskaźnik produktu: liczba inicjatyw - 50

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: NGO, NPP, NPO

Działanie: 1.2.9. Prowadzenie poradnictwa dla dorosłych osób mających problem z kontrolą zachowań

Wskaźnik produktu: liczba podmiotów udzielających poradnictwa dla osób nie radzących sobie z kontrolą zachowań - 4

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: NGO

Działanie: 1.2.10. Działania edukacyjno-profilaktyczne dla osób zagrożonych przemocą i dyskryminacją oraz ich rodzin

Wskaźnik produktu: liczba działań - 200

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: GCRT, NGO

Cel szczegółowy 2: Interwencja w sytuacji wystąpienia przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności do oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych

Wskaźnik rezultatu: Zwiększenie liczby wykrywanych sytuacji przemocowych w środowiskach domowych oraz liczby środowisk, w których udało się zatrzymać zjawisko przemocy domowej

Priorytet 2.1. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób doświadczających przemocy

Działanie: 2.1.1. Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy domowej

Wskaźnik produktu:

a) liczba interwencji - 8 000

b) liczba procedur Niebieskiej Karty - 8 000

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: podmioty uprawnione do wszczęcia Procedury NK

Działanie: 2.1.2. Prowadzenie konsultacji specjalistycznych w sytuacji interwencji, m.in. psychiatrycznych, medycznych, prawnych

Wskaźnik produktu: liczba instytucji - 30

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: NPP, NGO i inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.1.3. Zapewnienie bezpiecznego miejsca pobytu dla osób doznających przemocy, także seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami

Wskaźnik produktu:

a) liczba hosteli interwencyjnych - 1

b) liczba osób korzystających z tego oddziaływania - 500

c) liczba przyznanych lokali socjalnych/komunalnych - 10

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, WM UMG

Działanie: 2.1.4. Prowadzenie specjalistycznych zindywidualizowanych form wsparcia w sytuacji interwencji, w tym zapewnienie bezpiecznego miejsca pobytu dla osób doznających przemocy domowej oraz innych form przemocy, w tym dla kobiet doznających przemocy ze względu na płeć, osób z innych grup szczególnie narażonych na przemoc, również grup szczególnie wrażliwych

Wskaźnik produktu:

- a) liczba osób - 2 000
- b) liczba porad - 2 000
- c) liczba miejsc schronienia długoterminowego - 40

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.1.5. Podejmowanie interwencji dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży

Wskaźnik produktu: liczba interwencji - 50

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.1.6. Działania interwencyjne wobec imigrantów i osób z doświadczeniem uchodźczym w sytuacji występowania przemocy domowej

Wskaźnik produktu: liczba interwencji - 1 000

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące

Działanie: 2.1.7. Zapewnienie pomocy specjalistycznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej, w tym wykorzystywanych seksualnie

Wskaźnik produktu:

- a) liczba sesji indywidualnych dla dzieci - 2 500
- b) liczba sesji indywidualnych dla rodziców - 2 500
- c) liczba sesji grupowych dla rodziców - 50

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, CPK, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Priorytet 2.2. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową

Działanie: 2.2.1. Prowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz osób nie radzących sobie z agresją i sytuacjami konfliktowymi

Wskaźnik produktu:

- a) liczba realizatorów - 5
- b) liczba sesji indywidualnych - 6 000
- c) liczba sesji grupowych - 3 600
- d) liczba osób - 1 200

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.2.2. Odizolowanie osób stosujących przemoc domową od osób pokrzywdzonych

Wskaźnik produktu: liczba zastosowanych środków odizolowujących - 1 000

Koordinator: MOPR/ZI

Realizator: Policja, Prokuratury, Sądy

Działanie: 2.2.3. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

Wskaźnik produktu:

- a) liczba realizowanych programów - 6
- b) liczba zgłoszonych uczestników - 900
- c) liczba sesji indywidualnych - 6 000
- d) liczba sesji grupowych - 300
- e) liczba osób, które ukończyły program - 120

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.2.4. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

Wskaźnik produktu:

- a) liczba realizowanych programów - 6

- b) liczba zgłoszonych uczestników - 300
- c) liczba sesji indywidualnych - 1 200
- d) liczba sesji grupowych - 100
- e) liczba osób, które ukończyły program - 50

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Priorytet 2.3. Podejmowanie oddziaływań post interwencyjnych wobec osób uwikłanych w przemoc domową

Działanie: 2.3.1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa post-interwencyjnego

Wskaźnik produktu:

- a) liczba porad indywidualnych - 2 000
- b) liczba porad grupowych - 500

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.3.2. Zindywidualizowana ścieżka wsparcia post-interwencyjnego dla osób doznających przemocy w rodzinie czy bliskich związkach oraz innych form przemocy, w tym dla kobiet doznających przemocy ze względu na płeć, osób z innych grup szczególnie narażonych na przemoc, również grup szczególnie wrażliwych

Wskaźnik produktu: liczba osób - 5 000

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.3.3. Prowadzenie grup wsparcia, prowadzenie grup samopomocowych w tym dla osób z grup szczególnie narażonych na przemoc, również grup szczególnie wrażliwych

Wskaźnik produktu: liczba grup wsparcia, grup samopomocowych - 60

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, WOTU, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.3.4. Prowadzenie treningów rozwojowych podtrzymujących zmiany zachowań i nabytych umiejętności u osób wcześniej stosujących przemoc

Wskaźnik produktu: liczba grup - 6

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.3.5. Realizacja innych programów i działań wspierających i wzmacniających w stosunku do osób doznających przemocy domowej

Wskaźnik produktu: liczba działań - 12

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Działanie: 2.3.6. Tworzenie i rozwijanie wszelkich działań prowadzących do likwidacji barier uniemożliwiających korzystanie ze wsparcia przez osoby doznające i stosujące przemoc domową, w tym zapewnienie opieki dla dzieci i osób zależnych, asystentów dla osób z niepełnosprawnościami, tłumaczy, likwidacja barier architektonicznych

Wskaźnik produktu: liczba działań - 5

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

Priorytet 2.4. Zwiększenie kompetencji i umiejętności specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc domową

Działanie: 2.4.1. Szkolenia w zakresie interwencji w sytuacji przemocy domowej oraz interdyscyplinarnej pracy na rzecz środowiska uwikłanego w przemoc domową

Wskaźnik produktu: liczba szkoleń - 500

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: wszyscy realizatorzy

Działanie: 2.4.2. Superwizje dla specjalistów pracujących w organizacjach, stowarzyszeniach, instytucjach publicznych, niepublicznych w pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową

Wskaźnik produktu: liczba superwizji - 100

Koordinator: WRS/MOPR

Realizator: MOPR, NGO, Policja, inne podmioty realizujące poradnictwo specjalistyczne

ZAŁOŻENIA DO „PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC”

I. Założenia Programu

1. Program realizowany będzie w oparciu o model skoncentrowany na rozwiązaniach. Zakłada propozycje kompleksowych oddziaływań zmierzających do zatrzymania przemocy domowej. Stwarza uczestnikom możliwość nabycia umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie.
2. Sesje indywidualne stanowią kwalifikację i wejście do pracy w grupie, wsparcie w trakcie udziału w programie.
3. Grupa ma charakter otwarty i koedukacyjny. Działania grupowe mogą być wzmacniane dodatkowo poprzez indywidualne spotkania.
4. Podstawą programu i zmiany zachowań jest udział uczestnika programu w co najmniej 60 do maksymalnie 120 godzin. Działania skupią się na wyposażeniu uczestników programu w wiedzę, a także narzędzia kontrolowania emocji i zachowań.
5. Program realizowany będzie przez dwóch specjalistów, kobietę i mężczyznę.
6. Lokal zapewniony na oddziaływania jest zasobem miasta Gdańska. Dopuszcza się realizację oddziaływań w miejscach udostępnianych przez realizatorów.
7. W przypadku realizacji programu w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy domowej.
8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach program może być realizowany z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

II. Cele programu

1. Zmianę przekonań odbiorców programu dotyczących stosowania przemocy domowej.
2. Powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy.
3. Rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych.
4. Zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy.
5. Wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania.
6. Poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej.
7. Kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej.
8. Uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy.
9. Uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

III. Zarys treści merytorycznych

1. Definicja przemocy - zdefiniowanie przemocy pozwala na zidentyfikowanie własnych zachowań przemocowych, co z kolei umożliwia ich unikanie.
2. Mechanizmy rządzące przemocą - uczestnicy poznają mechanizmy przemocy, którym ulegają, ich znajomość pozwala na wcześniejsze reagowanie na pojawiające się sygnały zwiastujące agresywne zachowania i zastosowanie korzystnych form działania, identyfikują również własne przekonania i stereotypy dotyczące przemocy.
3. Uczestnicy zapoznają się również z konsekwencjami stosowania przemocy zarówno natury formalnej jak i rodzinnej.
4. Asertywność jako alternatywa dla zachowań przemocowych - uczestnicy programu mają okazję przećwiczyć umiejętności asertywnego (czyli niekrzywdzącego) zachowania się. Posiadanie takich umiejętności przyczynia się do konstruktywnego radzenia sobie z sytuacjami trudnymi.

5. Umiejętności komunikacyjne - wpływają na zwiększenie możliwości porozumiewania się z bliskimi zwłaszcza w sytuacjach różnic.
6. Rozwiązywanie konfliktów - pozwala na konstruktywne podejście do pojawiających się konfliktów oraz ich twórcze rozwiązywanie.
7. Odpowiedzialność za stosowanie przemocy - wzięcie odpowiedzialności za stosowanie przemocy umożliwia przejęcie odpowiedzialności za własne życie oraz własne reakcje, stwarza również możliwość powrotu do równowagi systemu rodzinnego.
8. Rozpoznawanie i identyfikowanie własnych stanów emocjonalnych oraz ich kontrola oraz kontrola zachowań - wcześniejsze rozpoznawanie, nazywanie oraz identyfikacja przeżywanych stanów emocjonalnych umożliwi wcześniejszą, łagodniejszą reakcję, czyli kontrolę własnych zachowań, co spowoduje zastępowanie zachowań przemocowych konstruktywnymi reakcjami.
9. Planowanie przyszłości - uczestnicy na podstawie nabytych umiejętności będą planować własną przyszłość dotyczącą m.in. reagowania na sytuacje trudne, konfliktowe, zaskakujące.

IV. Metody pracy

1. Sesje indywidualne.
2. Sesje grupowe.

V. Adresaci programu

1. Adresatami programu są dorosłe osoby stosujące przemoc domową, zarówno kobiety jak i mężczyźni.
2. W programie mogą m.in. brać udział:
 - 1) osoby, które z własnej inicjatywy zgłoszą się do uczestnictwa w programie lub zostaną zmotywowane przez służby;
 - 2) członkowie rodzin, wobec których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”;
 - 3) osoby wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc domową;
 - 4) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, wobec których Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary zobowiązując ich do uczestnictwa w programie;
 - 5) rodzice, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni w wyniku zaniedbań i niewypełniania funkcji rodzicielskich.

VI. Warunki uczestnictwa w programie

1. Warunkiem uczestnictwa w programie jest uznanie przez osobę, stosującą przemoc fakt jej stosowania lub problemu kontroli emocji i zachowań agresywnych.
2. Uczestnicy programu nie mogą mieć aktywnych objawów choroby psychicznej oraz muszą zachowywać abstynencję od alkoholu i innych środków odurzających.
3. Osoby stosujące przemoc domową, u których rozpoznano uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo zastępczych kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.
4. Przyjęcie do programu jest potwierdzone zawarciem kontraktu na aktywny udział.
5. Uczestnik zobowiązany jest do wypełnienia kwestionariusza, którego celem jest dokonanie wstępnej diagnozy problemu.
6. Uczestnikami programu mogą być również mieszkańcy innych powiatów¹.

VII. Założenia teoretyczne programu, reguły uczestnictwa w programie oraz kryteria ukończenia programu

1. Program realizowany będzie w cyklu rocznym lub wieloletnim.
2. Program obejmować będzie sesje indywidualne i grupowe. Sesje będą prowadzone metodą warsztatową.
3. Część edukacyjna warsztatów skoncentrowana będzie na przekazaniu uczestnikom wiedzy na temat zjawiska przemocy.
4. Część korekcyjna warsztatów ukierunkowana będzie na zdobycie umiejętności kontrolowania, niestosowania przemocy, prowadzenia treningu umiejętności społecznych, porozumienia bez przemocy, asertywności oraz nauki konstruktywnego rozwiązywania sporów.
5. Program realizowany będzie w systemie otwartym, w grupie 10 - 17 osobowej.
6. Łączny czas uczestnictwa w programie osoby stosującej przemoc wyniesie od 60 h do max 120 h.
7. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie mogą być dłuższe niż 1 tydzień.

8. Uczestnik programu dla jego zaliczenia zobowiązany jest do uczestnictwa co najmniej w 75% różnych oddziaływań (indywidualnych i grupowych).
9. Udział w programie jest bezpłatny.

VIII. Dokumentacja programu

1. Wstępne rozpoznanie diagnostyczne - wypełnienie kwestionariusza o przemocy.
2. Karty ze sformułowaną diagnozą (wstępną, pogłębioną).
3. Opracowanie karty obserwacji i monitoringu zachowań.
4. Plan zawierający terminy i czas poszczególnych spotkań.
5. Rejestr prowadzonych konsultacji indywidualnych.
6. Listy obecności sesji indywidualnych i grupowych z podpisami uczestników oraz prowadzących.
7. Notatki protokoły, inne dokumenty potwierdzające monitoring.
8. Dokument z wnioskami po ewaluacji programu.
9. Faktury wydatkowania środków.
10. Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i staż pracy prowadzących program.

IX. Monitoring

1. Kontakt raz na kwartał z pracownikiem socjalnym/dzielnicowym/kuratorem sądowym odnośnie aktualnej sytuacji w rodzinie².
2. Karta obserwacji podczas udziału w programie.
3. Stały monitoring efektów programu przez 3 lata od dnia zakończenia programu.
4. Dopuszcza się możliwość przeprowadzenia rozmowy z partnerami uczestników programu.
5. Na każdym etapie trwania programu uczestnik może uzyskać potwierdzenie o zakwalifikowaniu się do udziału w programie oraz dotychczasową liczbę godzin uczestnictwa, zaś po ukończeniu programu zaświadczenie o ukończeniu.
6. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem w tych programach jest potwierdzane wydaniem zaświadczenia w celu możliwości weryfikacji przez kierujących do programu, czy istnieje okoliczność nieusprawiedliwionego niewykonania obowiązku uczestnictwa w programie, co zagrożone jest popełnieniem wykroczenia (art. 55 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń).

X. Ewaluacja

1. Ankieta ewaluacyjna wypełniana jest przez każdego uczestnika przed i po ukończeniu cyklu sesji grupowych.
2. Osoby wymagające kontynuacji specjalistycznego wsparcia kierowane będą w pierwszej kolejności do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Nieodłącznym elementem prowadzonych oddziaływań jest ścisła współpraca przedstawicieli instytucji kierujących osoby do programu, wymiana informacji, podejmowanie działań naprawczych.

¹ dot. uzyskania w danym roku dotacji celowej z budżetu państwa

² dot. osób skierowanych przez MOPR, Policję, ZI, Sąd.

ZAŁOŻENIA DO „PROGRAMU PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC”

I. Założenia programu

1. Program realizowany będzie w oparciu o model skoncentrowany na rozwiązaniach, wsparcie indywidualne i grupowe.
2. Program stanowi rozbudowanie i uzupełnienie oferty dla osób stosujących przemoc, w szczególności dedykowany w pierwszej kolejności osobom, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.
3. Zakłada kompleksowe działania zmierzające do utrwalenia zmiany wzorca „siłowego” na nieprzemocowy (poziom poznawczy, emocjonalny, behawioralny).
4. Sesje indywidualne stanowią kwalifikację diagnostyczną oraz konsultacje specjalistyczne.
5. Zajęcia grupowe realizowane są przez dwóch specjalistów, kobietę i mężczyznę.
6. Grupa ma charakter półotwarty lub zamknięty.
7. Zaleceniem jest indywidualizacja podejścia, dawanie drugiej szansy, zmiany i naprawy, pokazywanie dróg do zmiany i pozytywów, kreatywność w szukaniu alternatywy.
8. Okres trwania programu uzależniony jest od zabezpieczonych środków finansowych w danym roku kalendarzowym przez budżet państwa.
9. Realizacja działań będzie odbywać się w miejscach udostępnianych przez realizatorów. Lokal może również stanowić zasób miasta Gdańska.
10. W przypadku realizacji programu w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy domowej.
11. W szczególnie uzasadnionych przypadkach program może być realizowany z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

II. Cele programu

1. Wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań.
2. Zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych.
3. Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy.
4. Nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością.
5. Poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych.
6. Nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy.
7. Rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich.
8. Pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania.
9. Diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu.
10. Wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

III. Metody pracy

1. Zajęcia indywidualne - nie mniej niż 2 godziny zajęć indywidualnych dla każdego uczestnika.
2. Zajęcia grupowe - nie mniej niż 20 godzin zajęć grupowych dla każdego uczestnika.

IV. Adresaci programu

1. Program dedykowany jest w pierwszej kolejności osobom, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.
2. Adresatami programu są dorosłe osoby stosujące przemoc w rodzinie, zarówno kobiety jak i mężczyźni.
3. W programie mogą m.in. brać udział:
 - 1) osoby, które z własnej inicjatywy zgłoszą się do uczestnictwa w programie lub zostaną zmotywowane przez służby;
 - 2) członkowie rodzin, wobec których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”;
 - 3) osoby wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc domową;
 - 4) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary zobowiązując ich do uczestnictwa w programie;
 - 5) rodzice, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni w wyniku zaniedbań i niewypełniania funkcji rodzicielskich.

V. Założenia teoretyczne programu, reguły uczestnictwa w programie oraz kryteria ukończenia programu

1. Program realizowany będzie w cyklu rocznym lub półrocznym.
2. Program obejmuje sesje indywidualne - nie mniej niż 2 godziny zajęć indywidualnych dla każdego uczestnika i zajęcia grupowe - nie mniej niż 20 godzin zajęć grupowych dla każdego uczestnika.
3. Część edukacyjna warsztatów skoncentrowana będzie na rozwijaniu umiejętności psychospołecznych, przekazaniu wiedzy nt. strategii kontrolowania własnych zachowań, efektywnego radzenia sobie z emocjami, poszukiwaniu rozwiązań, wzmocnieniu i motywowaniu.
4. Część terapeutyczna warsztatów ukierunkowana będzie na zmniejszenie przez uczestników skali zachowań opartych na sile i przemocy oraz utrwaleniu zmiany postaw oraz trwałym zaprzestaniu stosowania przemocy.
5. Sesje indywidualne stanowią kwalifikację diagnostyczną oraz konsultacje specjalistyczne.
6. W szczególnych sytuacjach program może być realizowany w formie spotkań indywidualnych nie mniej niż 10 godzin zajęć na 1 uczestnika po wcześniejszym uzgodnieniu tego z Wojewodą.
7. Program realizowany będzie w systemie półotwartym lub zamkniętym, w grupie 10 - 17 osobowej.
8. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie mogą być dłuższe niż 1 tydzień.
9. Łączny czas uczestnictwa w programie osoby stosującej przemoc wyniesie od 10 do max 30 godzin.
10. Uczestnik programu dla jego zaliczenia zobowiązany jest do uczestnictwa co najmniej w 75% różnych oddziaływań (indywidualnych i grupowych).
11. Udział w programie jest bezpłatny.

VI. Dokumentacja programu

1. Wstępne rozpoznanie diagnostyczne - wypełnienie kwestionariusza o przemoc.
2. Karty ze sformułowaną diagnozą (wstępną, pogłębioną).
3. Opracowanie karty obserwacji i monitoringu zachowań.
4. Plan zawierający terminy i czas poszczególnych spotkań.
5. Rejestr prowadzonych konsultacji indywidualnych psychologicznych.
6. Listy obecności sesji indywidualnych i grupowych z podpisami uczestników oraz prowadzących.
7. Zgoda uczestnika na kontakt z partnerami i instytucjami.
8. Notatki protokoły, inne dokumenty potwierdzające monitoring.
9. Dokument z wnioskami po ewaluacji programu.
10. Faktury wydatkowania środków.
11. Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i staż pracy prowadzących program.

VII. Monitoring

1. Kontakt raz na kwartał z pracownikiem socjalnym/dzielnicowym/kuratorem sądowym odnośnie aktualnej sytuacji w rodzinie*.
2. Karta obserwacji podczas udziału w programie.

3. Stały monitoring efektów programu przez 3 lata od dnia zakończenia programu.
4. Dopuszcza się możliwość przeprowadzenia rozmowy z partnerami uczestników programu.
5. Na każdym etapie trwania programu uczestnik może uzyskać potwierdzenie o zakwalifikowaniu się do udziału w programie oraz dotychczasową liczbę godzin uczestnictwa, zaś po ukończeniu programu zaświadczenie o ukończeniu.
6. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem w tych programach jest potwierdzane wydaniem zaświadczenia w celu możliwości weryfikacji przez kierujących do programu, czy istnieje okoliczność nieusprawiedliwionego niewykonania obowiązku uczestnictwa w programie, co zagrożone jest popełnieniem wykroczenia (art. 55 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń).

VIII. Ewaluacja

1. Ankieta ewaluacyjna wypełniana jest przez każdego uczestnika przed i po ukończeniu cyklu sesji grupowych.
2. Wnioski z działań monitoringu i ewaluacji Programu zostaną wykorzystane do przyszłego doskonalenia metod programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

* dot. osób skierowanych przez MOPR, Policję, ZI, Sąd.